

Information and Communications Technologies
OECD Communications Outlook 2007

Summary in Turkish

Bilişim ve İletişim Teknolojileri
OECD İletişim Görünüm Raporu 2007

Türkçe Özet

Dönüşüm yoluyla büyüme

2000 yılındaki bunalımdan çıktıktan sonra telekomünikasyon sektörü dönüşüm yaşıyor. Teknolojik değişimler ve yeni hizmetlerin gelişmesi telekomünikasyon operatörlerinin ana faaliyetlerini etkiliyor.

Artık gelirleri 1 trilyon USD'yi bulan OECD telekomünikasyon pazarlarında ana itici güç ses olmaya devam ediyor. Ancak, ses hizmetleri ve telekomünikasyon gelirlerinin yapısı, evrim yaşıyor. Cep telefonu hizmetleri artık OECD bölgesindeki tüm telekomünikasyon gelirlerinin %40'ını oluşturuyor ve cep telefonu abonelerinin sayısı sabit telefon abonelerinin sayısını 3'e 1 gibi bir oranda geçiyor. Aynı zamanda, İnternet Protokolü üzerinden Ses (VoIP) gibi teknolojiler ses hizmetleri üzerinde fiyatları aşağı çeken güçlü bir baskı oluşturuyor. VoIP etkisi uluslararası sabit telefon görüşmelerinde belirgin olup, artık birçok VoIP operatörü bunları sabit tarifeli abonelik planlarından oluşan paketler içinde sunuyor. Sonuç olarak, ses hizmeti gelir hareketlerinin geleceği belirsiz.

VoIP gibi teknolojilerin pazar üzerinde bu denli etkisinin olmasının başlıca nedenlerinden biri yüksek hızlı İnternet bağlantılarının sayısı. Tüm OECD bölgesinde genişbant İnternet erişiminde hızla egemen teknoloji haline geliyor; bölgedeki 256 milyon İnternet abonesinin %60'ının artık genişbant bağlantısı var. Yeni genişbant gelirleri operatörlerin ses gelirlerindeki düşüşleri dengelemesine yaradı.

Operatörler artık abonelerini korumak için yaygın olarak video, ses ve data şeklinde çoklu hizmetler sunmanın yanı sıra, gelir getirici yeni hizmetler uygulamaya koyuyor. Daha önceleri farklı pazarlarda yer alan operatörler birbirleriyle rekabet etmeye başladığından artık kullanıcılar çeşitli platformlarda çoklu hizmetlere abone olabiliyorlar. Böylece kablo firmaları yaygın olarak data ve ses hizmetleri sunarken, cep telefonu şirketleri de sundukları hizmetleri data ve video paketleriyle tamamlıyor ve geleneksel telekomünikasyon firmaları da ağları üzerinden benzer çoklu hizmetler sunuyor.

Tüketiciler pazarlar arasındaki engellerin kaldırılmasından yarar görüyorlar. Çünkü artık birbirinin yerine geçebilen ve benzer hizmetler için farklı firmalar arasında seçim yapabiliyorlar. Aynı zamanda, bu engellerin kalkması düzenleme kurumlarını özgül pazarların nasıl düzenlendiğini yeniden incelemek zorunda bırakıyor. İletişim ağına özgü düzenlemeler sosyal ya da kültür politikaları ile sıkı bağlar içindeyse, bu konular hassas olabiliyor.

Rekabetin öncülük ettiği dönüşüm

Telekomünikasyon pazarlarının mevcut dönüşümü artan rekabetin bir ürünü. Rekabet seviyeleri bakımından zengin olan pazarlar yenilikçi hizmetlerin ve çekici fiyat paketlerinin uygulamaya konmasına öncülük etti. OECD üyesi bazı ülkelerde yerel devrelerin ayrıştırılması çok sayıda firmanın aynı hat üzerinden iletişim hizmetleri satmasına olanak tanıyarak rekabet alanını değiştirdi. Tipik olarak kablo ve telekomünikasyon ağları arasında söz konusu olan, altyapıya dayalı rekabet de operatörleri rakiplerinin geleneksel faaliyet alanlarına girmeye sevk ederek fiyatları tüketiciler yararına aşağı çekti.

Geçtiğimiz iki yıl içinde belediye ağlarının telekomünikasyon rekabet alanına girmesine tanık olundu. Sakinlerinin daha iyi bağlanabilmeleri için çeşitli kent ve kasabalar kablolu ya da fiber erişim ağları kurdular ya da bu yönde planlar yaptılar. Bu ağların bazıları ağ operatörünün bütün hizmet sağlayıcılara eşit koşullarda kapasite sunmasını gerektiren “açık erişim” kurallarına göre kuruldu. Diğer alanlarda, kamu hizmetlerinin geliştirilmesi ve dijital eşitsizlik sorunlarına çözüm bulunması için daha düşük maliyetli Wi-Fi ağları destekleniyor.

Değişim belirtileri

Genişbant İnternet erişiminin artması, telekomünikasyon hizmetleri verme ve fiyatlandırma şeklinde bir değişimin belirtisiydi. Eğilimler, ses hizmeti için yapılan ödemelerden ses iletmek için de kullanılabilen data hizmeti için yapılan ödemelere doğru belirgin bir kayma olduğunu gösteriyor. Bazı operatörler artık sabit hatlara yurtiçi ve uluslararası ses görüşmeleri için sabit tarifeli paketler sunuyor. Diğerleri cep telefonu aboneleri için önceden seçilmiş bazı numaralardan oluşan bir gruba sabit tarifeli, sınırsız görüşme uygulaması başlattılar. Sabit tarifeli fiyatlandırma tüm OECD bölgesinde genişbant erişimi konusunda da egemen oldu.

Sabit tarifeli fiyatlandırma tipik olarak belirli bir hizmete uygulanıyor. Ancak, geçtiğimiz iki yıl içinde sabit/cep karma uygulamasına da tanık olundu. Çeşitli operatörler artık ev dışında cep telefonu işlevi gören, ama ev içinde Bluetooth ya da Wi-Fi-destekli bir sabit hatta bağlanan telefonlar sunuyor. Bu uygulamalar henüz başlangıç aşamasında olmakla birlikte, sabit ve cep telefonları arasındaki ayrımın azalmakta olduğunu gösteriyor.

Karma hizmetler iki telefon (sabit ve cep) aboneliği gereksinimini ortadan kaldırmanın ve tüketicilerin telefon masraflarını azaltmanın bir yolu olarak pazarlanıyor. Geçtiğimiz iki yıl içinde gerçekte her türlü telekomünikasyon ücretleri genel olarak düşerken hizmetler gelişti. Örneğin, tüketiciler tipik olarak genişbant için iki yıl öncesinden daha az ücret öderken bağlantı hızları genel olarak arttı.

Ücretlerin düşmesi ve hizmetlerin gelişmesi en çok rekabetin yoğun olduğu pazarlarda belirgindi. Bu rekabet, yerel devrelerin ayrıştırılmasında olduğu gibi, düzenleme alanındaki müdahalelerin bir ürünü, ya da altyapıya dayalı yeni rekabetin bir sonucu olabilir. Telekomünikasyon pazarlarında özellikle geleneksel kablolu erişim hizmetleri veren firmalar ile kablosuz erişim hizmetleri veren firmalar arasındaki rekabet artıyor. Bu iki teknoloji mükemmel bir şekilde birbirinin yerine geçemeyebilir. Ama cep telefonu iletişim ağları üzerinden sabit tarifeli data hizmeti uygulamaları evlerdeki genişbant bağlantıları ile rekabet etmeye başlıyor. Bunların birbirinin yerine geçmesinin nereye kadar olanaklı olacağı kesin değil, çünkü kişilerin genişbant talebi kablosuz iletişim ağlarındaki kapasitenin üzerinde olabilir. Ancak, bazı data hizmetlerinin cep telefonu iletişim ağları üzerinden sağlanmasının sabit hatlar kadar cazip olabileceği besbelli.

Telekomünikasyon pazarlarındaki rekabet eskiden diğer yurtiçi operatörler ile sınırlıydı, ama artık kullanıcılar genişbant bağlantısı üzerinden dünyanın herhangi bir yerinden hizmet alabiliyorlar. Bir ülkedeki genişbant aboneleri kendilerine İnternet üzerinden verilen başka bir ülkedeki yerel telefon hizmeti için kolayca kaydolabiliyorlar. Gerek ülkeler dijital yayına geçtikçe gerekse İnternet tabanlı içeriklerin artan rekabeti sonucunda yurtiçi yayın pazarları da değişimler yaşıyor. Bu gelişmeler gelecekte gereksinim duyulabilecek düzenleme değişikliklerine dikkat çekiyor.

İletişim pazarlarının büyüyen gelişmesi iletişim cihazları ticaretinde de yansımaları buluyor. OECD bölgesinde telekomünikasyon ticareti artık tüm ticaretin %2.2'sini oluşturuyor. Büyüme en belirgin olarak üye ülkeler ile üye olmayan ülkeler arasında görülüyor ve Çin gibi ülkelere ithalatın artması ticaret dengeleri üzerinde önemli bir etkide bulunuyor. Üye olmayan ülkelere ihracat 1996 yılından beri %66 artarken bu ülkelere ithalat %112 arttı.

Çin, BRICS (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) denilen grup içindeki beş gelişmekte olan ülkeden biri. Bu ülkeler dünyanın en hızlı büyüyen Bilişim ve İletişim Teknolojileri (BİT) pazarları arasında olup bu beş ülkedeki gelişmelerin etkileri OECD bölgesine de taşıyor. 2000 – 2005 yılları arasında BRICS ekonomilerindeki BİT harcamaları yılda %19'dan fazla artarak 114 milyar USD'den 277 milyar USD'ye çıkarken, dünya çapında BİT harcamaları yılda sadece %5.6, OECD ülkelerinin harcamaları yılda %4.2 arttı.

OECD iletişim pazarlarındaki son gelişmeler tüketiciler yararına oldu ve hanehalkı harcamalarında iletişim ürün ve hizmetlerinin payını arttırmaya devam ediyor. Bu pazarlar önümüzdeki iki yıl içinde operatörler ses dışında çeşit arttırıp çok daha çeşitli hizmetler sundukça evrilmeye devam edecek. Bu ise politika belirleyicilerin sürekli pazarları izlemesini ve artık optimal olmayabilen politikaları yeniden değerlendirmesini gerektirecek. Fiber tabanlı teknolojilerin son kullanıcılara daha yakın olacak şekilde yaygınlaştırılmasına daha fazla ilgi duyulacak ve düzenleme kurumları bu iletişim ağlarıyla ilgili olarak düzenlemenin rolü hakkında kararlar ile karşı karşıya kalacak. Son olarak, önümüzdeki iki yıl içinde telekomünikasyon ağları üzerinden video hizmetleri daha fazla sunuldukça muhtemelen yayın ve telekomünikasyon pazarlarının daha yakın bir bütünleşmesine tanık olunacak. Böylece düzenleme kurumları tüm platformlar üzerindeki içerik politikaları arasında uyum sağlamak için baskı altında olacak.

© OECD 2007

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir

www.oecd.org/bookshop/

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü,
Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation Unit (PAC)

2 rue André-Pascal

75116 Paris

Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

